

**ВІДДІЛ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ РІВНЕНСЬКОЇ
РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

РІВНЕНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА БІБЛІОТЕКА

серія: Обереги земляків

АРХИПЧУК
Сергій Володимирович

театральний режисер
Заслужений діяч мистецтв України

Бібліографічний нарис

Клевань – 2012

Матеріал підготувала:

Чудовець Г. О.

Комп'ютерний набір і верстка:

Заяць С. В.

Відповідальна за випуск:

Левчук Г. М.

«ТЕАТР – МІЙ ВСЕСВІТ...»

Сергій Архипчук народився 18 листопада 1960 р. на хуторі Ганнівка Костопільського району Рівненської області в селянській родині. Вчився у Клеванській середній школі № 2, пізніше закінчив акторський факультет Дніпропетровського театрального училища (1979 р.) та режисерський факультет Московського державного інституту театального мистецтва ім. А.Луначарського. Працював режисером Донецького національного театру опери та балету ім. А. Солов'яненка, Дніпропетровського національного українського драматичного театру ім. Т. Шевченка. Лауреат Міжнародного конкурсу режисерів естради (Москва, 1989 р.). Отримав звання "Режисер року" на фестивалі "Нові зірки старого року" (Київ, 1994 р.). Вагнерівський стипендіат (ФРН, 1997 р.).

Нині очолює створений ним у Києві Театр поезії "Мушля". Його історію й естетичне кредо С. Архипчук визначає так: "Театр існує вже дев'ять років. Хоча в активній фазі "Мушля перебуває з 2005 року. Спочатку ми зробили виставу за творами поетеси з Житомира Наталі Клименко. Потім у нас була перерва, після якої розпочався новий виток нашої театральної біографії і з творчості Миколи Вінграновського та поезії шістдесятників. У нашому репертуарі були навіть фронтіві вірші Олеся Гончара. До речі, поезія О. Гончара менш фальшива за його радянські романи. Вона лірична і щира. Були у нас також вистави за творами Євгена Плужника, Максима Рильського, Володимира Сосюри, Івана Драча, Ігоря Римарука, Василя Герасим'юка, Павла Мовчана.

Сучасні люди – в полоні масової культури. Найбільший ворог поезії – масова культура. Поезія робить те, що наука. Вона пізнає світ. Поет виражає те, що бачать усі, але відчують одиниці. Поезія не дає людині відірватися від духовного. Власне, поезія і є ворогом масової культури. Екранізуючи серйозну літературу, кінематограф намагається балансувати між масовим і елітарним. Будь-яке пристосування елітарного до масового -це певний компроміс, який трохи псує елітарне заради його ж популяризації. Станіслав Лем довго ображався на А.

Тарковського ніби він спотворив його роман "Солярне". Наш театр теж намагається балансувати між масовим і елітарним заради популяризації поезії...

Масова культура насаджує культ бандитів, бо бандити при у владі. І коли бандитська влада бавиться в еліту, це виглядає смішно. Якщо в мас-медіа не хочуть чути голосів Івана Дзюби чи Валерія Шевчука, то про що тоді можна говорити? Ми намагаємося, щоб театр "Мушля" був відлунням того аристократичного духу, який можна посіяти в Україні..."

На запитання "Яким має бути сучасний український режисер", - С. Архипчук розмірковує з характерними для нього широтою й образністю мислення: "Він мусить бути високопрофесійною людиною. А щоб відчувалося, що він український режисер, мусить, напевно, мати постійний живий зв'язок зі своєю країною. Не дивитися на неї через призму "сусідських" очей, через стереотипи пострадянської системи, якими досі ще живе дуже багато людей. Потім, є ще один закон, який ніби заперечує те, про що я сказав: чим глибше людина занурюється в чужу культуру, тим гостріше вона сприймає свою. Але щоб сприймати свою, потрібно мати фундамент - певний стартовий майданчик, відчуття, що ти причетний до рідної землі, її культури..."

Мені доводилось працювати на Кіровоградщині, в Донецьку, я вчився в Дніпропетровську, там одружився. їздив не раз у Крим, маючи саме творчі наміри, у Чернівці, Рівне, Луцьк, Придністров'я, Херсон. От в Дніпропетровську, не зважаючи на те, що там "панувала" російська мова, я, все ж, не почувався на чужині. А коли поїхав до Москви, у всьому відчував, що це -чужина, і було це дуже болісне відчуття... Хоча немає, мабуть, іншого народу, який так би шкодив своїм як українці. Але незважаючи на це, у мене немає ворожого відчуття, на якому зараз паразитують деякі недолюдки, які роз'єднують Україну за національною ознакою. Ми були з художнім керівником Донецького національного академічного театру опери і балету ім. А. Солов'яненка Вадимом Писаревим на Дні народження Донецька, і я співав тих самих пісень, які співав би, наприклад, на Костопільщині. Реакція людей була однаковою...

Найбільше потурають певній русифікованості нашої країни люди, які є українцями за походженням, але зачаровані "на схід" або зачаровані лише власним гаманцем. Це особливо відчувається в творчих колективах і в творчих закладах, тому що не подолана пострадянська зажерливість щодо грошей, і гаманець є диктатором, основним божком...

Чи щось сьогодні заважає бути українським режисером в - Україні? Мені заважає не українське-неукраїнське, а примітивний рівень претензій. Для мене перестає існувати людина, коли я бачу, що вона банальна в своїх претензіях до життя і до самої себе. Коли вона міряє себе дуже малою міркою. Тоді я втрачаю інтерес до цієї людини взагалі. Це низькі смаки в мистецтві, низька культура, низький гумор, не талановиті пісні. Я вчився у Віталія Ковалевського, який казав: "Якщо в залі сидить один розумний чоловік, або один думаючий чоловік, або один інтелектуал, то треба адресуватися саме до нього." А зараз в більшості випадків адресують твір не думаючій людині, а людині, яка може заплатити. Тому дуже багато несмаку в музиці, на телебаченні. З іншого боку, часто згадую слова поета Давида Самойлова про те, що коли закрили повіки гені і, то в спорожнілих кімнатах слало чутно наші голоси. Коли гені і відійшли, з ними й рівень мистецтва зійшов. А це стосується і морального рівня, професійного рівня, художнього рівня: занижується верховіття духу. Українці дуже "м'якотілі", дозволяють сидати собі на голову і це шкодить усім. Часто подивовую, як поводить себе проросійська публіка у Верховній Раді України, яка вона агресивна, радикальна, різка і, водночас, які вахлакуваті ті, хто відстоює українські ідеї. Вони мрійливіші, толерантніші...

Те ж саме і в театрі. Нас багато критикують, бо це вигідно: можна менше платити українським акторам, аніж гастролерам. І приїздять в Україну, як у село. Так, як колись у індіанців за брязкальця і гребінці вимінювали їхнє золото. А у нас, насправді, є чим пишатися. Українська земля дуже багата. І дуже прикро, що навіть народжені в Україні Нобелівські лауреати працювали, скажімо, на німецька чи єврейську культуру..."

С. Архипчук насправді не забуває своїх коренів, своєї "малої батьківщини", з трепетом говорить про них: "Для мене мій хутір, де я народився, клеванська хатина - місця, які мені досі сняться, вони живуть зі мною. Буває так - іду у відрядження трасою Рівне - Луцьк, шукаю очима архітектурний силует школи і відчуваю, що вона є для мене якоюсь космічною субстанцією. Бо і перше моє кохання в Клевані, і неповторне відчуття весни, шаленої юності. Ці відчуття нікуди не подінеш, вони на все життя..."

РЕЖИСЕРСЬКІ РОБОТИ СЕРГІЯ АРХИПЧУКА

А. Шиян, Б. Котюк "Котигорошко" (Львів, 1984 р.).

П. Чайковський "Іоланта" (Донецьк, 1985 р.).

Б. Бріттен "А нумо, створимо оперу" (Донецьк, 1986 р.).

Г. Канчелі "Мачуха Саманішвілі" (Дніпропетровськ, 1987 р.).

І. Франко, Б. Янівський "Лис Микита" (Дніпропетровськ, 1988 р.).

М. Лисенко "Пан Коцький" (Коломия, 1991 р.).

А. Вахнянин "Купало" (Київ, 1993 р.).

Д. Верді "Набукко" (Донецьк, 1994 р.).

Д. Верді "Аїда" (Львів, 1995 р.).

Б. Шоу, О. Козаренко "Пігмаліон" (Ніжин, 1996 р.) та ін.

С. Архипчук був головним режисером свят до 700-річчя Коломиї, 620-ліття Болехова, Дня Києва - 93, 590-річчя Рашкова, мистецьких програм Великого Збору Конгресу Українських Націоналістів та ін.

С. Архипчук режисував вечори пам'яті В. Івасюка (Львів, 1989 р.), "Володимир Івасюк. Повернення" (Київ, 1998 р.), В. Симоненка "Задивляюсь у твої зіниці" (Львів, 1988 р.), О. Гончара "Я повен любові" (Київ, 1998 р.) та ін. Він

також працював над постановкою музичних фестивалів "Червона рута", "Оберіг", "Тарас Бульба", "Золота корона", "Роксолана. Великий вальс".

Наша адреса:

35312

Рівненський район

сmt. Клевaнь 2

вул. І. Франка, 17

тел. 27 – 16 – 63

27 – 12 – 35

www.rivnelibr.rv.ua

e-mail: klevan_libr@mail.ru